

IZVJEŠĆE O RADU UDRUGE „SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ“ ZA 2021. GODINU

Analiza postojećeg stanja

Na radne aktivnosti i ostvarenje ciljeva i zadaća Saveza Hrvata u Mađarskoj 2021. godine uvelike je utjecalo i otežavalo ponovno širenje pandemije COVID-19.

Iako je virus, na žalost, u svakom pogledu obilježio proteklu godinu, Savez je u skladu s uvedenim mjerama, ograničenjima i popuštanjima nastojao udovoljiti svojim zadaćama koje su definirane Radnim planom.

Radne aktivnosti obavljao je prema Radnom planu i Proračunu koji su prihvaćeni na skupštini održanoj u Baji 21. kolovoza 2021. i u međuvremenu izmijenjeni u više navrata, ostvarujući definirane ciljeve, zadaće i odluke. Savez je svoje aktivnosti očuvanja baštine, njegovanja jezika i promicanja kulture ostvarivao u šest jednakopravnih regija nastanjenih pripadnicima hrvatske manjine.

Održavanje programa i priredbi, provedba radnih zadaća u ozračju pandemije

Godina je trebala započeti tradicionalnim hrvatskim balovima i prelima, no te su priredbe redom otkazane zbog pandemije.

Tijekom siječnja Savez je prema domaćim i hrvatskim projektnim upravljačkim tijelima udovoljio svojim obračunskim i izvještajnim obvezama u vezi s poslovnim godinom 2020.

Članovi predsjedništva i odbora Saveza u skladu s protuepidemijskim mjerama kontakte su održavali i o važnim pitanjima odlučivali elektroničkim putem.

Tijekom siječnja među ostalim tako je donesena i odluka o pomoći stradalnicima tragičnog **potresa koji je pogodio maticu** i organizaciji humanitarnih akcija.

Savez je za vrijeme epidemija Covida sudjelovao na dvije važne **videokonferencije**. Na konferenciji koju je organizirao **Radni odbor za ljudska prava** između ostalog bilo je riječi o mogućnostima korištenja projektnih sredstava i osnivanju narodnosnih institucija.

Na videokonferenciji **Hrvatskog svjetskog kongresa** sudionici su mogli upoznati položaj hrvatskih manjina u Slovačkoj, Vojvodini, Rumunjskoj, Bosni i Hercegovini i Sjevernoj Makedoniji, a predstavnici Saveza iznijeli su informacije o pitanjima koja se tiču Hrvata u Mađarskoj.

Nakon popuštanja mjera i strogih propisa rad je nastavljen u normalnim okvirima, pri čemu je Savez nastojao održati otkazane priredbe. U skladu s tim podržavali smo **regionalne priredbe** na kojima smo i sudjelovali.

Valja istaći sljedeće priredbe:

Godišnje hrvatsko hodočašće u Drvljance, posvećenje križa krajputaša u Dombóváru, žetelačko nadmetanje u Subotici, baćinsko proštenje, berbeno okupljanje u Vršendi, državna hrvatska sveta misa na santovačkoj Vodici, otkrivanje spomenika posvećenog Trianonskom mirovnom ugovoru i znanstvena konferencija u Gari, natjecanje gradišćanskih učenika iz hrvatskog jezika u Plajgoru, sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji u Bugarskom centru, Samostalna večer ženskog zbora „Korjeni“ u Martincima, jubilarni koncert tamburaškog sastava „Bačka“ u Gari, dan sjećanja na Ivana Antunovića u Kalači, dani sela u Podravini, otkrivanje spomen-ploče Đuri Paviću.

Na prijedlog predsjedništva Saveza nagrada „**Pro Cultura...**“ 2021. godine dodijeljena je martinačkom ženskom zboru „Korjeni“.

Predsjedniku saveza na svečanosti koja je 19. lipnja 2021. održana u Agárdu primio je Nagradu za „Narodnosti“.

Glavne priredbe u organizaciji Saveza:

Državni gastronomski i kulturni dan

Savezov tradicionalni državni Hrvatski gastronomski i kulturni dan priređen je 21. kolovoza 2021. godine u bajskom Kulturnom centru bačkih Hrvata. Predstavnici pojedinih regija u skladu s tradicijom predstavili su svoje gastronomske vještine i obilježja svoga kraja. Tako su među ostalim pripremljeni i ocijenjeni bajski fiš paprikaš, baranjska sarma, mohački grah u zemljanom loncu, ovčji perkelt te podravska pečenja i kolači. Gosti su mogli kušati i izvrsna vina vršendske Vinarije Kovač.

Za dobro raspoloženje pobrinuli su se Orkestar Vizin, martinački zbor „Korjeni” te domaći KUD „Zlatna grana” i sastav „Čabar”.

Žetvena svečanost „Dužijanca”

Nakon duljih priprema žetvenu svečanost 13.-14. kolovoza na glavnom bajskom trgu održali smo u suradnji sa subotičkim „Bunjevačkim kolom” i Hrvatskim društvom „Dužijanca”.

Na programu u čijem je sklopu održana i sveta misa sudjelovali su KUD-ovi sela subotičke i bajske regije. Istodobno, u bajskom Kulturnom centru bačkih Hrvata održana je i fotoizložba o žetvenim običajima i nošnjama bunjevačkih Hrvata.

Državni dan Hrvata

Državni dan Hrvata uz prigodnu svetu misu održan je 20. studenog 2021. u budimpeštanskom Kulturnom centru Sándor Csoma Kőrösi. U sklopu kulturnog programa nastupili su hrvatski KUD-ovi iz okolice Budimpešte. Posjetitelji pristigli iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj mogli su pogledati i izložbu o povijesti budimpeštanskih Hrvata koja je postavljena u predvorju Kulturnog centra. Predsjednik Saveza dodijelio je priznanja najaktivnijim članovima Udruge.

Obilježavanje 30. obljetnice osnutka Saveza

Obljetnicu smo proslavili 27. studenog u Pečuhu. U sklopu hrvatske svete mise u franjevačkoj crkvi prisjetili smo se preminulih aktivista, pri čemu je posvećena i zastava Saveza.

Na okolnosti osnivanja Saveza u sklopu konferencije održane u Hrvatskom kazalištu osvrnuli su se poznati osnivači iz Mađarske i Republike Hrvatske. Najvažnije događaje proteklih trideset godina zabilježili smo i na DVD-u.

Otkrivanje spomenika biskupu Antunoviću

U suradnji s bajskom Hrvatskom samoupravom, uz efektivnu podršku tijela matice i Državnog tajništva za veze s crkvenim zajednicama i narodnostima 24. studenog 2021. u vrtu bajske franjevačke crkve otkrili smo spomenik posvećen duhovnom i intelektualnom velikanu bunjevačkih Hrvata, biskupu Ivanu Antunoviću.

Rad izabраниh upravljačkih tijela

Predsjedništvo

Aktivnosti planiranja, organizacije i operativne provedbe sukladno Statutu ostvarivalo je sedmeročlano predsjedništvo. Predsjedništvo je tijekom godine održalo tri sjednice (11. lipnja u Martincima, 1. listopada u Vlašićima i 11. studenog u Semelju). Budući da zbog epidemije COVID-19 nije bilo daljnjih osobnih sastanaka članovi Predsjedništva uglavnom su komunicirali telefonom i putem mreže.

Na sjednicama Predsjedništva redovito su sudjelovali predsjednici odbora, predsjednik Hrvatske državne samouprave i predstavnici medija.

Istodobno su sačinjeni zapisnici koji sadrže usvojene odluke.

Sastav Predsjedništva:

- Joso Ostrogonac - predsjednik
- Arnold Barić - potpredsjednik
- Marijana Balatinac Dr. Al-Emadné - predsjednica Baranjske regije
- Józsefné Markovics - predsjednica Bačko-kiškunske regije
- Jozo Solga - predsjednik Podravinske regije
- Edit Horváth Paukovitsné - predsjednica Gradišćanske regije
- Eva Išpanović - predsjednica Regije Budimpešte i Peštanske županije
- Nepopunjeno - predsjednik Zalske regije

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor tijekom protekle godine zasjedao je prema utvrđenoj dinamici. Sjednice su se zbog epidemije uglavnom održavale elektroničkim putem.

Članovi nadzornog odbora provjerili su računovodstvene evidencije, financijske obračune i dokumente Saveza. Članovi Nadzornog odbora o svojim zaključcima izvijestili su Predsjedništvo. Izvješće o radu Nadzornog odbora podnio je predsjednik NO na godišnjoj skupštini.

Predsjednik Saveza i zastupnik računovodstvenog servisa redovito su pozivani na sjednicu Nadzornog odbora, na kojoj je sačinjen ažuran i ovjeren zapisnik. Zapisnik sadrži pojedine odluke.

Sastav nadzornog odbora:

- Mišo Štandovar - predsjednik
- Martin Kubatov - član
- Robert Ronta - član

Disciplinski odbor

DO svoje je aktivnosti obavljao prema svom radnom planu. Članovi su zbog epidemije kontakte održavali uglavnom elektroničkim putem.

Sastav Odbora:

- David Gregeš - predsjednik
- Marija Pilsits - članica
- Joso Šibalin - član

Skupština

Za razliku od prethodnih godina Predsjedništvo je svoju godišnju skupštinu održalo 21. kolovoza 2021. u bajskom Kulturnom centru bačkih Hrvata. Skupštini su nazočili generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat i dogradonačelnik Bajje Péter Széll koji su pozdravili sudionike.

Sudionici su razmotrili i prihvatili Izvješće o radu Saveza za 2020. godinu, financijsko izvješće, radni plan za 2022., financijski plan za 2022. te izmjene Statuta.

Svi članovi Saveza izviješćeni su o sazivanju skupštine putem pisma ili elektroničke pošte; dostavljene obavijesti sadržale su dnevni red, te mjesto i vrijeme održavanja. Članstvu su na vrijeme dostavljeni i dokumenti koji su razmatrani na skupštini.

Poziv i dokumenti pojedinačno su objavljeni u Hrvatskom glasniku i na mrežnoj stranici Saveza.

Predsjedničke dužnosti

Predsjednik Saveza Joso Ostrogonac predsjedničke dužnosti obavljao je prema Statutu, zastupajući interese Saveza na raznim forumima, sastancima, konferencijama i kulturnim priredbama. Uspostavio je i neprekidno održavao odnose s parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskom državnim samoupravom, županijskim i mjesnim hrvatskim samoupravama, partnerskim institucijama, narodnosnim organizacijama, medijima i diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske.

Predsjednika je u odsutnosti, samostalno, prema prethodnom dogovoru zastupao potpredsjednik Arnold Barić.

Članstvo

Raduje nas činjenica što je tijekom protekle godine porastao broj članova. Članarinu su platila 373 pojedinca i 15 udruga. Unatoč tomu učestalost plaćanja članarine je promjenljiva, premda smo svim članovima tijekom protekle godine dostavili pismo upozorenja i uplatnicu. Predsjedništvo 2021. nije koristilo pravo isključenja članova.

Na žalost, tijekom protekle godine, poglavito uslijed epidemije preminulo je više članova Saveza.

Financijsko stanje i poslovanje Saveza

Financijsku podlogu poslovanja Saveza predstavljala su natječajna sredstva i uplate članarina.. Sukladno nacrtu proračuna za 2021. godinu primljeni iznosi pokrivali su troškove sazivanja državne skupštine, sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora te drugih sastanaka.

U okviru provedbe državnih i regionalnih programa omogućili smo nastupe kvalitetnih umjetnika, pokrili njihove putne troškove, riješili prijevoz mnogobrojne publike iz drugih dijelova zemlje i pokrili troškove skromnog dočeka gostiju.

Dobivenu potporu koristili smo za nabavu uredskog materijala, pokrivanje administrativnih, bankovnih, poštanskih, telefonskih i telekomunikacijskih troškova, održavanje službenog vozila i kadrovske troškove.

Projekti su prijavljeni ažurno i u utvrđenom roku, prema propisima. Prihod od članarina diferencirano je korišten za financiranje programa i priredbi regionalnih organizacija.

Precizne i zakonite računovodstvene usluge Savezu je pružao računovodstveni servis BM-KONTÓ iz Baje.

Poslovna banka Saveza: ERSTE BANK HUNGARY ZRT., broj bankovnog računa:

11600006 – 00000000 – 78612358

Taksativni prikaz realizacije planiranog proračuna sadrži Financijsko izvješće.

Javnopolitičke aktivnosti Saveza

Aktivnosti Saveza kao nevladine organizacije sve više dobivaju na važnosti. Savez dobiva sve veću važnost u javnopolitičkom i društvenom životu, a obavljanjem javnih, kulturnih i strukovnih zadaća štiti i zastupa prava te kolektivne i individualne interese hrvatske narodnosti.

Područja javnopolitičkog rada

Predsjednik Saveza zajedno s parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj i predsjednikom HDS-a sudjeluje u radu **Mađarsko-hrvatskog mješovitog odbora za manjine**, čija je zadaća praćenje provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o zaštiti Mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj koji je potpisan 4. travnja 1995. u Osijeku.

Sjednica Mješovitog odbora 2021. godine zbog pandemije nije održana.

Savez je aktivno sudjelovao u radu **Tematske radne skupine za narodnosna pitanja**. Dana 22. travnja 2021. godine, u sklopu videokonferencije Savez je izviješten o zaključcima treće faze revizije kolektivnih ljudskih prava UN-a, natječajnim mogućnostima te mogućnostima osnivanja i preuzimanja narodnosnih obrazovnih ustanova.

Partnerstva Saveza:

Najvažniji strateški partner Saveza je **Hrvatska državna samouprava**. Kvalitetnu suradnju dviju organizacija omogućuju redovite konzultacije, dijalog i koordinacija zajedničkih programa. Članovi Predsjedništva ujedno su i članovi Skupštine HDS-a, što olakšava zajedničko razmišljanje i kontakte. Savez održava izvrsne odnose s **parlamentarnim glasnogovornikom Hrvata u Mađarskoj**, koji redovito sudjeluje na priredbama i sjednicama Saveza. Glasnogovornik Jozo Solga dobro poznaje uspjehe, brige i probleme Udruge, budući da je kao predsjednik Podravske regije već više desetljeća član Državnog predsjedništva.

Savez je zajedno s HDS-om proporcionalni suvlasnik **Medijskog centra i izdavačke kuće Croatica d.o.o.**

Predsjedništvo redovito pribavlja informacije o poslovanju i aktivnostima Croatice. U radu Nadzornog odbora Croatice u ime Saveza sudjeluju Robert Ronta i Martin Kubatov.

Regionalne organizacije Saveza održavaju kvalitetne radne odnose s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama. O uspjehu suradnje svjedoče brojni zajednički programi za očuvanje baštine, kulturne priredbe i aktivnosti s ciljem njegovanja materinskog jezika.

Predsjednik Saveza i regionalni predsjednici redovito informiraju hrvatske medije o organiziranim programima i aktualnim zadaćama. Na regionalnim priredbama i programima redovito sudjeluju novinari **Hrvatskog glasnika, Radio Croatice** te hrvatskih redakcija **Mađarskog radija i televizije**, koji objektivno izvješćuju javnost o događanjima.

Kontakte s maticom Savez održava preko **hrvatskog diplomatskog zbora u Mađarskoj** i samostalno.

Veleposlanik Mladen Andrić i suradnici Veleposlanstva RH redovito posjećuju priredbe Saveza, nastojeći posjećivati i najmanja mjesta u kojima žive Hrvati. Predsjednik Saveza ili zastupnici Saveza redovito sudjeluju na priredbama koje organizira Veleposlanstvo RH u Mađarskoj.

U narodnosnom životu triju županija, Baranjske županije, Šomođske županije i Bačko-kiškunske županije aktivno sudjeluje i **Generalni konzulat RH u Pečuhu**.

Veleposlanstvo i Generalni konzulat redovito pozivaju čelnike Saveza na konzultacije, dogovore i priredbe.

Pravnu podlogu djelovanja Saveza omogućuje Odvjetnički ured dr. Harci-Kolos.